

5 SOUHRN ZJIŠTĚNÍ

Již z předchozích zjištění víme, že v České republice existují regionální rozdíly v průměrném socioekonomickém statusu žáků (SES), které úzce souvisí s rozdílným výsledným skóre z různých oblastí testování v mezinárodních šetřeních (čtenářská, přírodovědná, matematická gramotnost) i národních zjišťováních. Socioekonomické charakteristiky představují výrazný faktor ovlivňující výsledky žáků a stojí za podstatnými rozdíly mezi školami. Jihočeský kraj se z pohledu průměrného socioekonomického statusu žáků, vypočítaného na základě datových souborů z mezinárodních šetření PISA 2015, TIMSS 2015 a PIRLS 2016, řadí do skupiny krajů s **relativně vysokým SES**.

Socioekonomické rozdíly krajů souvisí také s tzv. sociálním kapitálem, který dle mnoha vědeckých studií ovlivňuje nejen ekonomický rozvoj, ale také výsledky žáků v testování. Vysoký sociální kapitál dané společnosti se vyznačuje např. vyšší mírou občanského zapojování do veřejných záležitostí, častějším členstvím ve spolkových organizacích nebo jiných sdruženích či větší mezilidskou důvěrou. Jihočeský kraj má ve srovnání s ostatními kraji **nadprůměrný sociální kapitál**.

Podíváme-li se na testové výsledky z mezinárodních šetření, kterých se účastnili žáci 4. tříd základních škol, Jihočeský kraj má obecně **nadprůměrné zastoupení žáků s nejlepšími výsledky** a současně **průměrný podíl žáků nedosahujících ani nízké úrovně**. Na dosahované výsledky lze nahlížet také z hlediska tzv. druhé gramotnostní úrovně, která je považována za hraniční pro úspěch v dalším vzdělávání. Pod tuto úroveň spadají žáci, kteří nezvládají základní dovednosti v matematice a čtení. To má následně značný vliv na výskyt negativních jevů, jako je např. podíl exekucí pramenících z nízké finanční gramotnosti, která je se základními dovednostmi úzce provázána. Nízká čtenářská gramotnost může mít za následek neschopnost absolventů vyhledávat a analyzovat informace nejen z knih, ale ani z médií, sníženou orientaci v současném dění a špatné vyhodnocování a využívání získaných informací v osobním, občanském i pracovním životě.

Vysoký podíl absolventů základních škol, kteří nezvládli ani druhou gramotnostní úroveň, má dopad na budoucí socioekonomický rozvoj kraje. V době ekonomické krize se lidé s nižším vzděláním o sebe nedokážou tak dobře postarat, což může mít za následek nárůst počtu žadatelů o sociální podporu. Zejména na prvním stupni základní školy potřebují maximální podporu ze strany školy ti žáci, jejichž rodiče je často mohou podpořit jen v omezeném rozsahu, ať už proto, že jde např. o cizince, nebo proto, že rodiče sami dosáhli jen nízké úrovně vzdělání. V Jihočeském kraji se **pod druhou gramotnostní úrovní** nachází vzhledem k ostatním krajům ČR **lehce nadprůměrný podíl žáků**. Je žádoucí věnovat těmto žákům pozornost a podporovat je v dosahování adekvátních vzdělávacích výsledků.

V národním testování, které realizuje Česká školní inspekce, se průměrné výsledky žáků lišily v závislosti na testovaném předmětu. Žáci 9. ročníků základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií dosáhli **lehce nadprůměrných výsledků** v testech z **matematiky**, naopak v předmětu **český jazyk a anglický jazyk** byly výsledky **mírně podprůměrné**.

V případě národního šetření byli žáci rozděleni do tří skupin podle dosažených testových výsledků. První skupina zahrnovala výsledek v intervalu do 20 % (slabý výsledek), druhá v rozmezí od 20 % do 80 %, do třetí skupiny spadali žáci, kteří v příslušném testování dosáhli nad 80 % (výborný výsledek). V mezikrajském srovnání je zastoupení žáků 9. ročníků dosahujících výborné úrovně v Jihočeském kraji **průměrné**. V případě matematiky dosáhlo výborného výsledku 8,5 % žáků, v českém jazyce 22,4 % žáků a v anglickém jazyce to bylo 40,1 % žáků.

Jako očekávaná úroveň byla pro účely národního testování stanovena 60% hranice úspěšnosti. V Jihočeském kraji se v daném testování nacházelo 4,2 % škol, ve kterých **ani jeden žák** v testování z matematiky **nedosáhl očekávaného skóre**, tedy nepřekročil hranici 60 %. Pokud porovnáme procentuální zastoupení těchto škol s ostatními kraji, pak se v případě matematiky jedná o **mírně lepší výsledek** než v jiných krajích, přesto je však vhodné takovým školám věnovat pozornost. V případě testování z českého jazyka se v Jihočeském kraji nevyskytovala žádná taková škola.

Dalšími ukazateli výsledků vzdělávání, mimo mezinárodní či národní testování, jsou výsledky žáků v přijímacím řízení na střední školy, respektive výsledky maturitní zkoušky v roce 2018. V těchto typech testování dosahují žáci Jihočeského kraje **průměrných výsledků**. V případě maturitních zkoušek byla